

Mark- och miljödomstolen

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Kärnkraftsutredningens delbetänkande Ny kärnkraft i Sverige – effektivare tillståndsprövning och ändamålsenliga avgifter (dnr KN2024/01912)

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, avstyrker utredningens förslag till ny ordning för miljöprövningen av kärnkraftsanläggningar.

Mark- och miljödomstolen har i sitt svar i första hand fokuserat på de delar av förslaget som har samband med tillståndsprövningen i domstol. Det innebär att domstolen inte yttrar sig över förslagen angående prövningen hos Strålsäkerhetsmyndigheten eller avgifterna för densamma.

Övergripande synpunkter

Den föreslagna lagen om principbeslut har enligt mark- och miljödomstolens mening klara brister i fråga om struktur och tydlighet. Det finns också en tydlig diskrepans mellan vad lagtexten anger och vad som i övrigt anges i utredningen om den ändrade prövningsordningen. Om förslaget ska genomföras behöver det förtydligas. Vidare analyser krävs rörande huruvida förslaget överensstämmer med EU-rätten. Bland annat behöver förhållandet till Natura 2000-prövningen utredas ytterligare liksom huruvida det är förenligt med MKB-direktivets¹ syfte att frågor som provas enligt lagen om kärnteknisk

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/52/EU av den 16

verksamhet (1984:3) lyfts ur miljöprövningen, vilket innebär att vissa delar av ett projekt godkänns innan miljökonsekvenserna är helt utredda.

Betydelsen av begreppet "samhällets helhetsintresse" är heller inte tydlig. Det föreslagna förfarandet med principbeslut ger enligt domstolens bedömning inte en fullgod ersättning för den tillåtlighetsprövning som sker idag enligt 17 kap. miljöbalken. Domstolen anser att rådande ordning för prövningen av kärntekniska verksamheter där regeringen enligt 17 kap. ska pröva tillåtligheten av en verksamhet tillgodoser behovet av politiskt inflytande samtidigt som prövningen framstår som både rättssäker och effektiv.

Att tillståndsprövning av en kärnteknisk anläggning enligt dagens prövningsordning kan ta tid torde i allmänhet höra samman med att det är fråga om omfattande och mycket komplexa verksamheter, och inte på brister i det processuella systemet.

Av betänkandet framgår att förslaget har sin bakgrund i en tänkt större utbyggnad av kärnkraften. Lämpligheten av att införa ett nytt prövningssystem och nytt regelverk i samband med en sådan utbyggnad kan ifrågasättas. Med oklara rättsfrågor följer risk för tolknings- och tillämpningssvårigheter som i det enskilda fallet kan fördröja tillståndsprövningen avsevärt. Eftersom förslaget till ny lag om principbeslut och övriga lagändringar inte bedöms uppnå det angivna syftet, att effektivisera tillståndsprocessen, avstyrker domstolen förslaget.

Domstolen noterar att utredningen framhållit att förslagen i betänkandet är en helhet och att det inte är lämpligt att endast genomföra delar av förslaget. Mark- och miljödomstolen gör ingen annan bedömning.

Lagen om principbeslut

Kärnkraftsutredningen har föreslagit att en ny lag ska införas (lagen om principbeslut för vissa verksamheter) med det angivna syftet att regeringen tidigt i tillståndsprövningen ska ta ställning till om det är förenligt med samhällets helhetsintresse att uppföra och driva en kärnteknisk anläggning på en viss plats.

Den nya lagen är indelad i två kapitel. Det första kapitlet innehåller bestämmelser som bl.a. anger lagens syfte och tillämpningsområde och vad en ansökan om principbeslut ska innehålla. Lagens syfte framgår av 1 kap. 1 § första stycket. I andra och tredje stycket samma paragraf anges att en verksamhet ska anses vara förenlig med samhällets helhetsintresse om verksamheten innebär en samhällsviktig funktion eller behövs för landets energiförsörjning och fördelarna med verksamheten överväger de nackdelar den kan föra med sig. Om verksamheten inte är förenlig med samhällets helhetsintresse ska ansökan avslås. Begreppet ”samhällets helhetsintresse” är nytt, åtminstone inom miljöprövningen, och tydlig definition saknas. Är det samma sak som begreppet ”allt överskuggande allmänintresse” eller är det något annat?

Tillämpningsområdet framgår av 1 kap. 2 § och gäller enligt paragrafen kärntekniska anläggningar, eller anläggningar för att bryta ämnen som kan användas för framställning av kärnbränsle, som kräver tillstånd enligt miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

I 1 kap. 5 § som enligt rubriceringen gäller principbeslutets omfattning finns en bestämmelse som anger att ett principbeslut innebär att intresset för verksamheten har företräde framför eventuellt konkurrerande intressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken med hänsyn till Sveriges säkerhet och övriga relevanta överväganden rörande verksamheten.

Det första kapitlet innehåller vidare bestämmelser om vilka formella krav som gäller för en ansökan om principbeslut och hur regeringen ska handlägga ärendet. I kapitlet finns också en regel som ger kommunfullmäktige i den

kommun där anläggningen planeras vetorätt. Det krävs tillstyrkande från kommunen för att regeringen ska kunna fatta ett principbeslut.

Enligt 2 kap. 1 § får regeringen fatta ett principbeslut för uppförande av en kärnteknisk anläggning, om de krav som följer av lagen är uppfyllda och inga uppenbara hinder enligt kraven i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) och strålskyddslagen (2018:396) framkommit under handläggningen.

Enligt mark- och miljödomstolens mening finns det, mot bakgrund av ovanstående, klara brister i den föreslagna lagen i fråga om struktur och tydlighet på ett övergripande plan. Det gör det svårt att överblicka vad prövningen om principbeslut innebär och vad som blir konsekvenserna av den.

Om det inte enbart ska vara fråga om ett politiskt ställningstagande utan en bedömning av huruvida det är en lämplig markanvändning, samt en godushållning med mark och vatten, behöver förslaget förtydligas. Platsval handlar inte bara om att välja en plats som är lämplig utifrån platsens egenskaper utan också om att platsen ska vara lämplig utifrån den påverkan som planerad verksamhet medför.

Såsom mark- och miljödomstolen uppfattar de föreslagna reglerna är den prövning som regeringen har att göra av närmast diskretionärt slag, regeringen ska pröva om en kärnkraftsanläggning ska få komma till stånd eller inte, utan beaktande av andra författningsbestämmelser än att det inte får föreligga uppenbara hinder enligt kärntekniklagen och strålskyddslagen. De formella kraven på ansökans innehåll måste dock också vara uppfyllda liksom kommunal tillstyrkan, för att ett principbeslut ska ges.

Regeringens principbeslut ska enligt betänkandet dock inte vara bindande för regeringen utan får fritt ändras av densamma. Detta framstår i och för sig som helt nödvändigt mot bakgrund av att regeringens beslut ska fattas i ett tidigt skede på ett begränsat underlag. I och med att principbeslutet vilar på en

närmast diskretionär prövning framstår dock den föreslagna prövningsordningen som rättsosäker, något som torde kunna få återverkningar på investeringsviljan hos enskilda aktörer.

Principbeslutets förhållande till tillståndsprövning enligt miljöbalken

Enligt betänkandet är tanken att ett principbeslut ska innefatta en bedömning av att platsen är lämplig för etablering av en kärnteknisk anläggning ur ett hushållningsperspektiv. Det anförs att beslutet ska vara bindande utifrån en avvägning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken, men att andra frågor ska vara föremål för prövning i den kommande tillståndsprövningen enligt miljöbalken. I 1 kap. 5 § lagen om principbeslut anges att ett principbeslut innebär att intresset för verksamheten har företräde framför eventuellt konkurrerande intressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken, med hänsyn tagen till Sveriges säkerhet och övriga relevanta överväganden rörande verksamheten. Det anges i 16 § samma kapitel att ett principbeslut är bindande vid prövning av tillstånd enligt de lagar som anges för den aktuella verksamheten i 2 § och beträffande de frågor som har prövats i beslutet.

I betänkandet föreslås också en ändring i 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken. Enligt ändringsförslaget ska, om regeringen har fattat ett principbeslut, bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att den föreslagna lagen om principbeslut inte innehåller några bestämmelser som anger förhållandet till annan lag. I miljöbalken finns en regel som anger att i fråga om verksamhet som kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken tillämpas utöver balken även bestämmelser i annan lag (se 1 kap. 3 § miljöbalken).

Normhierarkin i utredningens förslag är oklar men såsom domstolen uppfattar 2 kap. 6 § efter ändringen, jämförd med reglerna i lagen om principbeslut, ska

vid tillståndsprövningen reglerna i 3 och 4 kap. beaktas vid lokaliseringsprövningen även för det fall ett principbeslut har fattats.

Även vid en annan bedömning av vilken regel som ska ha företräde framstår det likväl som tveksamt om ett principbeslut i praktiken kan ha någon bindande verkan vid tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Detta då ett principbeslut endast ska vara bindande beträffande de frågor som har prövats i beslutet. Såsom påpekats ovan har regeringen vid sin prövning att beakta om de formella kraven på en ansökan om principbeslut är uppfyllda och att det inte föreligger några uppenbara hinder enligt kärntekniklagen och strålskyddslagen. Frågan om de formella kraven på en ansökan om principbeslut varit uppfyllda är inte en fråga som ska prövas vid tillståndsprövning enligt miljöbalken. Enligt betänkandet ska vidare tillstånd till kärnteknisk verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet inte omfatta de frågor som prövas enligt den lagen (16 kap. 5 § miljöbalken). Frågan om en verksamhet är förenlig med samhällets helhetsintresse är normalt sett inte en fråga vid miljöprövningen.

Om avsikten är att domstolens prövning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken ska begränsas genom principbeslutet, bör underlaget för principbeslutet vara så utförligt att det är möjligt att utvärdera en långsiktigt god hushållning med mark- och vattenområden med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa samt för miljön.

Prövningen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken innebär inte sällan att riksintressen för oförenliga ändamål ställs mot varandra. När en samexisterande markanvändning inte är möjlig på grund av att markanvändningen kan komma att innebära påtaglig skada på något av intressena, ska en avvägning ske enligt 3 kap. 10 § miljöbalken. Företräde ska då ges till det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. För att avgöra om påtaglig skada eller försvårande uppstår, krävs i många fall ett omfattande underlag. Frågan är om ett

tillräckligt underlag finns inför principbeslutet för att sedermera kunna underlåta en prövning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Därtill får konstateras att om domstolen inte ska tillämpa 4 kap. vid tillståndsprövningen försvinner kopplingen i 8 § till prövningen enligt Natura 2000-reglerna.

Utredningen har angett att ett principbeslut kan innebära att regeringen har tillåtit att ett Natura 2000-tillstånd ges, d.v.s. (om domstolen uppfattar det rätt) att regeringen genom principbeslutet ger sin tillåtlighet enligt 7 kap. 29 § miljöbalken andra stycket (se s. 231). Domstolen vill här ifrågasätta om det underlag som ska ligga till grund för ett principbeslut motsvarar de krav på utredning som, enligt naturvårdsdirektiven, krävs för en Natura 2000-prövning (se t.ex. EU-domstolens avgöranden i C-127/02 *Waddenvereniging och Vogelbeschermingsvereniging* och C-404/09 *Alto Sil*). Det följer av Unionsrätten att vid en tillståndsprövning enligt Natura 2000-reglerna ska alla de effekter som den sökta verksamheten kan få på Natura 2000-området beaktas. Det innebär att en samlad bedömning ska göras i något skede av prövningen, och denna bedömning ska vara fullständig, exakt och slutlig (se NJA 2013 s. 613).

Särskilt angående de formella kraven på en ansökan om principbeslut

De formella krav som ställs på en ansökan om principbeslut är att den ska innehålla ett begränsat underlag med en översiktlig redogörelse av vissa frågor (se 2 kap. 7 § första och andra stycket). Regeringen ges dock rätt att meddela närmare föreskrifter om vad en ansökan ska innehålla.

I tredje stycket nämnda paragraf anges att det till ansökan ska biläggas en strategisk miljöbedömning (SMB) om det krävs enligt 6 kap. miljöbalken. Utredningen har undersökt om en strategisk miljöbedömning krävs enligt det så kallade SMB-direktivet och kommit fram till att principbeslutsprövningen utlöser ett sådant krav. Mark- och miljödomstolen kan konstatera att reglerna i 6 kap. om strategisk miljöbedömning tar sikte på ett förfarande. Ett förfarande kan inte biläggas en ansökan.

I utredningen förs även ett resonemang om huruvida prövningen enligt lagen om principbeslut omfattas av de krav som följer av MKB-direktivet. Det anförs att (s. 217) eftersom principbeslutet kommer att vara bindande under viss tid, innebär det att de frågor som avgörs inom ramen för principbeslutet endast prövas där och beslutet blir därmed det första steget mot att få ett tillstånd enligt miljöbalken och kärntekniklagen. Enligt utredningen kan beslutet inte jämföras med ett tillstånd och MKB-direktivet blir därför inte tillämpligt. I nästföljande mening förefaller dock en annan bedömning göras. Där anges att bedömningen görs att ett principbeslut innehåller ett visst mått av tillåtlighetsprövning vilket gör att ansökan kan behöva *innehålla* en miljöbedömning.

Mark- och miljödomstolen ifrågasätter inte att det finns utrymme för olika bedömningar av om MKB-direktivets och SMB-direktivets krav blir tillämpliga för prövningen enligt lagen om principbeslut. Av särskild betydelse för frågan torde vara om och i sådana fall i vilken mån principbeslutet är bindande vid den fortsatta tillståndsprövningen, en fråga som alltså präglas av osäkerhet.

Lagförslaget lämnar det alltså öppet om det vid prövningen av en ansökan om principbeslut ska ske en strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken (1 kap. 12 §). Frågan om vilka krav som gäller för prövningen och ansökans innehåll har alltså lämnats till rättstillämpningen att avgöra. Det hade varit lämpligt att frågan utreddes med en mer ingående analys för att skapa bättre förutsebarhet om vad som gäller vid prövningen och de krav som gäller på en ansökan.

Det kan särskilt noteras att de grundläggande formella krav på en ansökan som följer av 1 kap. 7 § lagen om principbeslut är förhållandevis begränsade. Ansökan behöver endast innehålla en översiktlig redogörelse av vissa frågor. Detta krav skiljer sig alltså markant från de krav som en ansökan behöver uppfylla för det fall MKB-direktivet eller SMB-direktivet är tillämpligt för prövningen.

Överlämnande till regeringen

Enligt 1 kap. 17 § lagen om principbeslut ska tillståndsmyndigheten överlämna ärendet till regeringen för omprövning om det i samband med tillståndsprövningen framkommer att den planerade verksamheten inte längre kan anses förenlig med samhällets helhetsintresse av hänsyn till Sveriges säkerhet. Mark- och miljödomstolen har vid tillståndsprövningen att tillämpa de tillåtlighetsregler som framgår av författning. Det är inte möjligt för tillståndsmyndigheten att göra en bedömning av om en verksamhet ur politisk synvinkel inte längre är förenlig med samhällets helhetsintresse av hänsyn till Sveriges säkerhet.

Enligt nämnda paragraf ska ärendet även överlämnas till regeringen om det tillkommit omständigheter som inte var kända vid tidpunkten för principbeslutet och dessa i väsentlig mån påverkar den fråga som beslutet avser. Av samma skäl som anges ovan är det inte möjligt för domstolen att göra en sådan bedömning.

Ändringarna i miljöbalken

Förhållandet till kärntekniklagen

Enligt betänkandet ska tillståndsprövning enligt miljöbalken i normalfallet inte innefatta frågor som prövas enligt kärntekniklagen (16 kap. 5 §). Undantag gäller för tillstånd enligt Natura 2000-reglerna. Det anføres i utredningen att det finns ett problem idag för mark- och miljödomstolen att avgöra vilka säkerhets- och strålskyddsaspekter som är av betydelse för prövningen av verksamhetens tillåtlighet. Det anges att behovet och värdet av att pröva säkerhet och strålskydd i miljöbalksprocessen är litet, bl.a. eftersom Strålskyddsmyndigheten kan ställa krav och sätta upp villkor oberoende av miljöbalkens krav. Dock ska enligt betänkandet joniserande strålning inte generellt undantas i miljöbalken eftersom tanken med miljöbalken är att den ska omfatta all verksamhet. Mark- och miljödomstolens prövning ska dock endast avse ”konventionell miljöpåverkan”. På motsvarande sätt ska enligt betänkandet en ansökan enligt kärntekniklagen inte prövas enligt miljöbalkens regler varför hänvisningen till miljöbalken i kärntekniklagen tas bort.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning är det svårt utan en mera djupgående analys, vilket betänkandet inte tillgodoser, att avgöra vilka problem som skulle lösas genom uppdelningen och vilka gränsdragningsproblem som författningsförslagen i detta hänseende skulle medföra.

Domstolen kan dock konstatera att kärntekniklagen innefattar bl.a. frågor om lokalisering av kärntekniska anläggningar för undvikande av radiologiska nödsituationer och, om en radiologisk nödsituation ändå inträffar, konsekvenserna av att nödsituationen kan hanteras (se 3 a §). Det torde innebära att man vid den lokaliseringsprövning som sker enligt miljöbalken, ska bortse från en av de enskilt mest betydelsefulla faktorerna. Miljöbalken syftar ju till att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter, innefattande strålning.

Eftersom hänvisningen till miljöbalken tas bort i kärntekniklagen ska den lokaliseringsprövning som sker enligt den lagen inte omfatta flera faktorer som idag är av betydelse för om en lokalisering är lämplig (nuvarande 5 b §). Någon verklig lokaliseringsprövning av en kärnteknisk anläggning där samtliga relevanta faktorer vägs in ska enligt förslaget i betänkandet alltså inte ske i något sammanhang. Detta framstår ur flera aspekter som högst olämpligt. Med hänsyn till de risker som kärnteknisk verksamhet medför kan inte nog understrykas behovet av en god lokalisering, något som den föreslagna ordningen inte tillgodoser.

Specifik miljöbedömning

Om principbeslutet kommer att begränsa lokaliseringsutredningen enligt 2 kap. 6 § MB, och verksamhetsutövaren inte behöver utreda alternativa lokaliseringar som inte omfattas av principbeslutet, innebär det ett provningssystem där vissa delar av ett projekt godkänns innan miljökonsekvenserna är helt utredda, något som i sin tur strider mot MKB-direktivets syfte.

Det kan därmed ifrågasättas om det är lämpligt att lyfta ut påverkan av joniserande strålning ur miljöbalksbedömningen. Härigenom finns också en risk att förslaget strider mot MKB-direktivet genom att det etablerar ett system där godkännande av vissa delar av ett projekt sker innan miljökonsekvenserna är helt utredda.

EU-domstolen har i flera avgöranden uttalat att en miljöbedömning enligt MKB-direktivet ska göras så tidigt som möjligt i beslutsprocessen, och i varje fall innan projektet ges tillstånd. Även om ett projekt enligt nationell rätt provas i flera steg ska MKB:n omfatta hela projektet, även de delar som provas i andra tillståndsskeden, så snart dessa effekter går att identifiera och bedöma. Det är inte tillåtet att dela upp projektet i mindre delar för att undgå MKB-krav eller minska omfattningen av bedömningen. (Se bl.a. mål C-201/02 Wells, p. 52, och C-411/17 Inter-Environnement Wallonie, p. 76–78). Det finns i och för sig inte något hinder mot att en verksamhet provas stegvis, men en uppdelad prövning får inte leda till att helhetsbedömningen av projektets miljöpåverkan skjuts upp till ett senare skede eller att den aldrig sker fullt ut. Den myndighet som i slutändan är behörig att ge tillstånd till hela projektet – i detta fall mark- och miljödomstolen – måste därför kunna genomföra en fullständig miljöbedömning.

Eftersom det inte är tydligt när samtliga miljöeffekter av en kärnteknisk verksamhet ska provas strider förslaget sannolikt mot MKB-direktivet, särskilt med beaktande av att prövningen enligt kärntekniklagen inte verkar innefatta någon specifik miljöbedömning.

Samtidigt som mark- och miljödomstolen ska bedöma om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och i detta avseende kan behöva stöd från Strålsäkerhetsmyndigheten, ska miljöprövningen *inte* omfatta de frågor som provas enligt kärntekniklagen. Det är oklart hur mark- och miljödomstolarna ska förhålla sig till att prövningen enligt miljöbalken inte ska omfatta dessa frågor, samtidigt som de ändå ska ingå i MKB:n. Ansökan om miljötillstånd behöver innefatta alla de frågor som regleras i miljöbalken

och domstolen har att vid slutförandet av miljöbedömningen att beakta dessa frågor.

Förslaget att mark- och miljödomstolen ska slutföra miljöbedömningen i ett särskilt beslut

I betänkandet föreslås att mark- och miljödomstolen, i mål som avser en fråga om tillstånd som omfattas av tillståndsplikt enligt kärntekniklagen, i ett särskilt beslut enligt 6 kap. 42 § ska ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i det kapitlet och slutföra den specifika miljöbedömningen (22 kap. 2 a § miljöbalken).

Beslutet om godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen och slutförandet av miljöbedömningen ska enligt bestämmelsen meddelas senast när förberedelsen avslutas i målet. Mark- och miljödomstolens dom i ett ansökningsmål ska grundas på vad som förekommit vid syn och annan förhandling inför domstolen och på vad handlingarna innehåller (se 22 kap. 21 § miljöbalken). Ansökningsmål präglas alltså till skillnad från tvistemål inte av omedelbarhetsprincipen (jfr 17 kap. 2 § rättegångsbalken). Det finns i ansökningsmål ofta inte någon tydlig gräns mellan förberedelse och slutlig handläggning. Förberedelsen pågår ofta ända in på huvudförhandlingen och det är vanligt att den återupptas skriftligen efter densamma.

Frågan om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller lagens krav är idag helt integrerad i tillståndsprövningen. Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras många gånger ända fram till huvudförhandlingen och även under och efter denna. Om denna fråga och slutförandet av miljöbedömningen ska ske separat från tillståndsprövningen kan det föranleda behov av en särskild förhandling i den delen. Detta ytterligare moment riskerar därför att i onödan fördröja tillståndsprövningen.

Någon närmare motivering till lagändringen ges inte i utredningen. Konsekvensanalys saknas också, bl.a. frågan om jäv. Det tillkommande momentet

skulle enligt mark- och miljödomstolens mening medföra att prövningen blir mindre effektiv. Det är även i övrigt svårt att se några fördelar med förslaget.

Konsekvenserna för mark- och miljödomstolarna

I konsekvensanalysen anført att den direkta konsekvensen av utredningens förslag är att arbetsinsatsen vid domstolarna kommer att vara ungefär hälften så stor jämfört med dagens prövningsprocess i mark- och miljödomstolen. Detta antagande framstår bl.a. av de skäl som närmare redogörs för ovan som grundlöst.

Christina Olsen Lundh

Rickard Forsgren

Malin Årebäck

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Christina Olsen Lundh, rådmannen Rickard Forsgren (referent) och tekniska rådet Malin Årebäck.